

KVALITETSDEKLARATION

Befolkningens utbildning

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Befolkningens utbildning

Produktkod

UF0506

Referenstid

31 december 2023 (befolkningens storlek)

Vårterminen 2023 (avklarade utbildningar)

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	8
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	9
3 Aktualitet och punktlighet	10
3.1 Framställningstid	10
3.2 Frekvens	10
3.3 Punktlighet	10
4 Tillgänglighet och tydlighet	10
4.1 Tillgång till statistiken	10
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	10
4.3 Presentation	10
4.4 Dokumentation	10
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	11
5.1 Jämförbarhet över tid	11
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	17
5.3 Sam användbarhet i övrigt	17
5.4 Numerisk överensstämmelse	17
Allmänna uppgifter	18
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	18
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	18
C Bevarande och gallring	18
D Uppgiftsskyldighet	18
E EU-reglering och internationell rapportering	18
F Historik	18
G Kontaktuppgifter	19

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken över befolkningens utbildning syftar på att mäta utbildningsnivå och utbildningsinriktning. Statistiken bygger på individregistret Befolkningens utbildning - i dagligt tal kallat Utbildningsregistret (UREG).

Till statistiken över befolkningens utbildning är också knutet vård och utveckling av Svensk utbildningsnomenklatur SUN, som är den officiella svenska klassificeringen av utbildningsnivå- och utbildningsinriktning (fr.o.m. årgång 2019 av Utbildningsregistret används den nya versionen av SUN – SUN 2020 – se avsnitt 5.1 *Jämförbarhet över tid* om viktiga förändringar).

Statistiken över befolkningens utbildning används som underlag för utbildningsplanering på både nationell och regional nivå - statistik över befolkningens utbildning i olika regioner behövs bl.a. för en effektiv fördelning av samhällets utbildningsresurser. Statistiken används också för internationella jämförelser och vid internationell rapportering.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudanvändare är bl.a. Utbildningsdepartementet, Skolverket, Universitetskanslersämbetet, Universitets- och högskolerådet, SCB:s prognosinstitut, CSN, arbetsmarknadens organisationer, länsstyrelser och kommuner.

Myndigheter och andra intressenter behöver tillgång till väl avpassade planeringsunderlag avseende befolkningens utbildning för utbildningsplanering både på nationell och på regional nivå för i Sverige varaktigt boende personer.

Statistiken används också för internationella jämförelser och vid internationell rapportering. Årlig sambearbetning med SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS/BAS) ger information om utbildningssituationen inom olika delar av arbetsmarknaden.

Utbildningsbakgrund är en viktig socioekonomisk variabel. Därför används Utbildningsregistret ofta i forskningsprojekt inom skilda områden, t.ex. arbetsmarknad, integration och medicin. Utbildningsbakgrund används även vid urvalsundersökningar på SCB, både för populationsavgränsningar och som stratifieringsvariabel. Den används också i stor utsträckning i estimationsfasen vid urvalsundersökningar då som hjälpvariabel vid kalibrering.

Statistiken över befolkningens utbildning har ett stort allmäninformativt värde.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna i undersökningen är antalet och andelen personer inom olika utbildningsnivåer och inriktningar till och med vårterminen respektive år. Statistiken redovisas efter exempelvis kön och ålder. De vanligaste åldersavgränsningarna vid redovisning av utbildningsnivå och utbildningsinriktning är 25–64 år respektive 16 år och äldre. År 2023 höjdes pensionsåldern till 66 år. Statistiken avseende 2023 redovisas både för åldersgruppen 25–64 år och för 25–65 år.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen för statistiken om befolkningens utbildning är alla i Sverige varaktigt bosatta personer vid aktuell tidpunkt. Intressepopulationen inkluderar eller exkluderar personer som befinner sig i landet utan uppehållsrätt, uppehållstillstånd eller motsvarande.

Målpopulationen utgörs av de personer som skulle ha varit folkbokförda i Sverige den 31 december 2023, om de lagar, förordningar och andra regler som gäller folkbokföringen hade efterlevts utan fel. Observationsobjekten utgörs av poster i Registret över totalbefolkningen (RTB) version 2023-12-31, där varje post motsvarar en person. Såväl observationsobjekt som målobjekt är individer.

1.2.2 Variabler

Nedan anges för statistiken över befolkningens utbildning viktiga målvariabler.

- Högsta utbildningsnivå (enligt SUN 2020) för avklarade utbildningar fram till och med vårterminen 2023
- Utbildningsinriktning för högsta utbildning (enligt SUN 2020)
- Utbildningsgrupp (ett aggregat av utbildningsnivå och utbildningsinriktning)

Målvariabeln *högsta utbildningsnivå* skapas utifrån en prioritering av en persons samtliga kända avklarade utbildningar. Observationsvariabeln är således avklarade utbildningar.

En intressevariabel som efterfrågas av användare men som saknas i statistiken är personer som helt saknar utbildning. Med den ökade flyktinginvandringen till Sverige har fler användare av statistiken efterfrågat uppgift om antalet personer som helt saknar uppgift om tidigare utbildning. Uppgiften är dels känslig att samla in och registrera samt i källorna till Utbildningsregistret samlas uppgift in om högsta utbildning och de personer som inte har någon tidigare utbildning registreras inte.

Avklarade svenska utbildningar omfattar endast reguljär utbildning; exempelvis grund- och gymnasieskola, komvux, högskola/universitet, kvalificerad yrkesutbildning (KY)/yrkeshögskoleutbildning (YH), övrig studiemedelsberättigad eftergymnasial utbildning, arbetsmarknadsutbildning m.m.

Personalutbildning, kortare kurser av hobbykaraktär och annan icke-formell utbildning, som exempelvis lärlingsutbildningar, fångas inte upp i Utbildningsregistret.

Begreppet *avklarade utbildningar* omfattar såväl utbildningar som avslutats med examen som utbildningar som avslutats utan examen, forskarutbildning undantaget där endast examinerade ingår.

En utbildning måste minst omfatta en termins heltidsstudier för att kunna nivåklassificeras. För vidare information om principer vid klassificering av utbildningsnivå, se www.scb.se/SUN.

För mer detaljerad information om var uppgifter om avklarad utbildning huvudsakligen hämtas, se dokumentation under *Statistikens framtagning* på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0506.

Utöver ovanstående variabler inhämtas också följande variabler från RTB, version 2023-12-31:

- Kön
- Ålder
- Boendelän/kommun/distrikt/fastighet
- Födelselän (födelseland för utrikes födda)
- Födelseland
- Medborgarskapsland
- Senaste invandringsår
- Utländsk bakgrund

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska storheterna utgörs av *totaler* och *kvoter*.

De totaler som redovisas är antalet personer med en viss utbildningsnivå/ utbildningsinriktning. Storheter av typen kvot redovisas främst i form av andelen personer med en viss utbildningsnivå/ utbildningsinriktning. Storheterna redovisas efter ett antal gruppindelningar, vilka beskrivs i avsnitt 1.2.4 *Redovisningsgrupper*.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Utbildningsnivå och utbildningsinriktning redovisas efter olika gruppindelningar och kombinationer av dessa. Viktiga redovisningsgrupper bildas utifrån följande variabler:

- Kön
- Ålder
- Län/kommun
- Födelseland

1.2.5 Referenstider

Utbildningsregistret avser den folkbokförda befolkningen vid respektive årsskifte, och avklarad utbildning till och med vårterminen före aktuellt årsskifte. Exempel: årgång 2023 avser befolkningen 2023-12-31 och avklarad utbildning till och med vårterminen 2023.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Populationen till Utbildningsregistret hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB) som bedöms allmänt vara mycket tillförlitligt. Variabelvärdena i statistiken över befolkningens utbildning baseras på en mängd olika statistikkällor och den totala kvaliteten är en funktion av dessa statistikkällors kvalitet.

Syftet med statistiken från Utbildningsregistret är att beskriva utbildningsnivå och utbildningsinriktning gällande högsta utbildning för varje person i Sveriges befolkning. Fel kan exempelvis uppstå när någon avklarad utbildning saknas, när informationen om avklarade utbildningar är ofullständig t.ex. gällande utbildningens längd eller huvudsakligt innehåll, när prioriteringen av källorna till utbildningsregistret gör att högsta utbildning väljs på ett felaktigt sätt eller när högsta utbildning kodas enligt SUN 2020 på ett felaktigt sätt. Uppgifter om högsta avklarade utbildning hämtas i första hand från källor/register som förmodas ha god kvalitet. Detta innebär att det har gjorts en prioritering av källorna efter hur kvaliteten i respektive källa antas vara.

Statistiken över befolkningens utbildning är en totalundersökning och inga osäkerhetsintervall beräknas.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Till följd av detta minskade invandringen till Sverige kraftigt under 2020. I Utbildningsregistret saknar många nyinvandrade uppgift om utbildning. På grund av den minskade invandringen och därmed en lägre andel nyinvandrade i Utbildningsregistret minskade andelen som saknar uppgift om utbildning något under 2020 bland utrikes födda. Under 2021 och 2022 ökade andelen något jämfört med 2020.

2.2 Osäkerhetskällor

Det finns flera källor till osäkerhet i statistiken om befolkningens utbildning.

Den viktigaste källan till osäkerheten i statistiken om befolkningens utbildning är partiellt bortfall i den mening att det i vissa fall saknas uppgift om utländska utbildningar, vilket leder till att utrikes föddas utbildningsnivå redovisas som uppgift saknas i stället för den faktiska utbildningsnivån.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Målpopulationen utgörs av de personer som skulle ha varit folkbokförda i Sverige någon gång under 2023, om de lagar, förordningar och andra regler som gäller för folkbokföringen hade efterlevts utan fel. Registret över totalbefolkningen (RTB) utgör ram och från denna hämtas rampopulationen. Rampopulation för Utbildningsregistret är samtliga folkbokförda personer enligt RTB. I RTB förekommer i viss mån täckningsfel vilka består i att personer som enligt gällande regelverk skall vara folkbokförda inte är det (undertäckning) samt att personer är folkbokförda trots att de inte skall vara

det (övertäckning). I den senaste studien som gjordes 2015 om täckningen i RTB skattades övertäckningen per den 31 december 2015 till ca 65 000 personer. Uppskattningar om undertäckning som har gjorts tyder på en undertäckning på ca 10 000 personer per den 31 december 2015. Dessa täckningsbrister bedöms ha liten påverkan på statistikens tillförlitlighet.

För en utförligare beskrivning av ramtäckningen i RTB, se dokumentation av SCB:s befolkningsstatistik: www.scb.se/BE0101.

2.2.3 Mätning

Utbildningsregistret består av flera olika register plus en större enkätundersökning riktad till utrikes födda. Mätfel kan uppstå i produktionen av varje enskilt register.

Syftet är att hämta in information om samtliga avklarade utbildningar för en individ via registren. Informationen kan avse utbildningsform, längd på utbildningen och huvudsakligt innehåll. Informationen bör vara tillräcklig för att kunna klassificera utbildningen enligt SUN 2020. Om information avseende längden på en viss utbildning saknas så kan mätfel uppstå. Ett exempel är att informationen i en uppgiftskälla avseende utbildning på gymnasial nivå är ofullständig avseende utbildningens längd. Utbildningen klassificeras då som "kort gymnasial". Några formella studier har inte gjorts för att närmare kvantifiera de osäkerheter som uppstår till följd av mätfel men de bedöms vara små.

2.2.4 Bortfall

Eftersom statistiken över befolkningens utbildning är registerbaserad, förekommer inget objektsbortfall i egentlig mening. I Utbildningsregistret förekommer dock partiellt bortfall i den meningen att personer dels helt kan sakna uppgift om utbildning, dels kan sakna uppgift om en viss avklarad utbildning (men har uppgift avseende annan utbildning). Personer som aldrig har gått i skola redovisas också som bortfall/uppgift saknas. Ingen möjlighet finns dock att kontrollera vilka som saknar *uppgift om* utbildning och vilka som *helt saknar* utbildning.

I årgång 2023 av Utbildningsregistret saknar 2,6 procent av personerna, 16 år och äldre, i registret helt och hållet uppgift om utbildning. Andelen för utrikes födda är 9,3 procent, och 0,6 procent för inrikes födda.

Vissa utbildningar har inte rapporterats till Utbildningsregistret under vissa perioder. Exempel är folkhögskoleutbildning på gymnasial nivå under perioden 1990–2000 och många äldre kortare yrkesutbildningar på gymnasial nivå.

Att vissa av en persons avklarade utbildningar inte rapporterats kan medföra att personens högsta utbildning inte väljs och när uppgift helt saknas om en persons utbildningar leder det till att redovisningarna av utbildningsnivåerna blir för låga och redovisas i stället som uppgift saknas.

Det partiella bortfallet (uppgift om högsta utbildning saknas) påverkar framför allt redovisningen av utrikes föddas utbildningsbakgrund. De redovisningsgrupper där det har störst betydelse är födelseland och

invandringstidpunkt. Det partiella bortfallet är störst bland nyinvandrade och varierar dessutom mycket mellan personer från olika födelseländer.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet pga. av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Uppgifterna om utbildning från källregistren kodas enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2020). Därefter läggs alla utbildningar i Utbildningsregistrets ackumulerade s.k. "bruttofil". Med hjälp av prioriteringsregler väljs därefter den högsta utbildningen för varje person. Det är från denna "personfil" med varje persons för närvarande högsta utbildning de statistiska uppgifterna huvudsakligen hämtas.

Prioriteringsreglerna bygger i första hand på utbildningens nivå och antagande om kvaliteten i olika källregister. Detta kan leda till bearbetningsfel om den riktiga högsta utbildningen finns i ett källregister som är lågt prioriterat. Vid klassificeringen av utbildningsnivå och utbildningsinriktning enligt SUN 2020 kan det förekomma bearbetningsfel när Utbildningsregistret har använt uppgifter som översatts från gamla SUN till SUN 2000 och som sedan översatts till SUN 2020.

Några formella studier har inte gjorts för att närmare kvantifiera de osäkerheter som uppstår till följd av bearbetningsfel men med den kunskap som finns om källorna till Utbildningsregistret bedöms de vara små.

För mer detaljerad information om hur valet av personens högsta utbildning görs, se *Dokumentation av statistikens framställning (StaF)* på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0506.

2.2.6 Modellantaganden

Valet av personens högsta utbildning, bygger förutom på den faktiska utbildningsnivån, på ett antagande om källornas kvalitet, tillförlitlighet och precision, vilket i vissa fall kan leda till att en lägre utbildningsnivå väljs då källan bedöms mer tillförlitlig.

Vid framtagning av källa Komvux görs antagande om hur avklarade poäng ska översättas till gymnasiala utbildningsnivåer och vilken utbildningsinriktning som ska väljas, beroende på avklarade poäng per inriktning, yrkesinriktad eller allmän.

Komvuxelev med ej avslutad 2-årig gymnasieutbildning

För källa Komvux summeras avklarade (godkända) poäng per kurs sedan läsåret 1988/89 och framåt. Avklarade komvuxpoäng om 550-1 099 motsvarar 1-års utbildning på gymnasial nivå, 1 100-1 649 komvuxpoäng motsvarar 2-års utbildning på gymnasial nivå och 1 650 eller fler komvuxpoäng motsvarar 3-års utbildning på gymnasial nivå. Om de avklarade poängen till en tredjedel eller mer är inom yrkesinriktade kurser blir nivå-koden 313, 323 eller 333, enligt SUN 2020-nomenklaturen, beroende på hur många avklarade poäng som personen har. Om andelen avklarade poäng är mindre än en tredjedel inom yrkesinriktade kurser blir nivå-koden 312, 322 eller 332, enligt SUN 2020-nomenklaturen, beroende på hur många avklarade poäng som personen har.

Inriktningskoden, enligt SUN 2020-nomenklaturen, för en Komvuxelev som inte tidigare har en (svensk) avslutad 2-årig gymnasieutbildning blir 010a (allmän) om mindre än en tredjedel av de avklarade poängen är inom yrkesinriktade kurser. Om andelen avklarade poäng till en tredjedel eller mer är inom yrkesinriktade kurser så blir inriktningen det största, flest avklarade poäng, yrkesämnets inriktning.

Komvuxelev med en avslutad 2-årig gymnasieutbildning

För en elev som sedan tidigare har en (svensk) avslutad 2-årig gymnasieutbildning och minst 550 avklarade poäng på Komvux och mindre än en tredjedel av de avklarade poängen inom yrkesinriktade kurser får den 2-åriga gymnasielinjens nivåtyp; yrkesförberedande (nivå 333)/teoretisk (332). En elev som har 550-1 099 avklarade poäng på Komvux (1 år men inte 2 år på Komvux) med en tredjedel eller mer poäng inom yrkesinriktade kurser får den 2-åriga gymnasielinjens nivåtyp; yrkesförberedande (nivå 333)/teoretisk (332). Om antalet avklarade poäng är 1 100 eller fler (2 eller fler år på Komvux) och en tredjedel eller mer inom yrkesinriktade kurser blir nivå-typen 333 enligt SUN 2020-nomenklaturen.

Inriktningskoden, enligt SUN 2020-nomenklaturen, blir alltid den 2-åriga gymnasielinjens om andelen avklarade poäng är mindre än en tredjedel inom yrkesinriktade kurser. Om antalet avklarade poäng är 550-1 099 (1 år men inte 2 år på Komvux) och en tredjedel eller mer är inom yrkesinriktade kurser blir inriktningen den 2-åriga gymnasielinjens. Om antalet avklarade poäng är 1 100 poäng eller fler (2 eller fler år på Komvux) och en tredjedel eller mer inom yrkesinriktade kurser blir inriktningen det största, flest avklarade poäng, yrkesämnets inriktning.

Med tanke på de antagande som görs ovan för Komvux så bör källan tolkas med viss försiktighet. Det gäller i högre utsträckning de personer som inte tidigare har en 2-årig gymnasial utbildning och har källa Komvux i Utbildningsregistret. I UREG, 2023, har 223 000 av 311 000 med källan Komvux, inte tidigare någon 2-årig gymnasial utbildning.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken publiceras ca fyra månader efter aktuellt årsskifte. Årgång 2023 av statistiken publicerades i slutet av april, och avsåg utbildningar avklarade till och med vårterminen 2023 för folkbokförda personer den 31 december 2023.

3.2 Frekvens

Undersöknings-, publicerings- och uppgiftsinsamlingsfrekvens är en gång per år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan, www.scb.se/hitta-statistik/publiceringsskalendern.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistik över befolkningens utbildning publiceras på SCB:s webbplats, dels på produktsidan, www.scb.se/uf0506, dels i Statistikdatabasen.

Uppgifter om befolkningens utbildning publiceras också i temarapporter. Sådana rapporter beräknas utkomma vartannat år. Rapporterna innehåller analyserande text, diagram och tabeller. Dessutom ingår statistik över befolkningens utbildning i statistiska årsböcker och andra publikationer. Nästa rapport publiceras i juni 2024 och avser då statistik för 2022 om befolkningens utbildning och sysselsättning.

Regional statistik om befolkningens utbildning finns tillgänglig via tabellpaketet "Regionala tabeller - Högskolestatistik" som går att beställa via SCB:s webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

I Utbildningsregistret finns detaljerade individuppgifter om exempelvis utbildningsnivå, utbildningsinriktning, födelseland, invandringsår och folkbokföringskommun. Det är därför möjligt att få tillgång till mer detaljerad statistik än vad som publiceras på SCB:s webbplats eller statistik för särskilda populationer. För att undvika risken att röja enskilda personer röjandekontrolleras materialet innan leverans av data. Enklare frågor om statistik över befolkningens utbildning kan även besvaras via telefon eller e-post utan kostnad.

4.3 Presentation

Statistiken över befolkningens utbildning presenteras i form av tabeller, diagram och text. I statistikdatabasen redovisas ytterligare statistik över befolkningens utbildning i tidsserier.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistikens framställning (StaF)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i

Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus). Båda dessa dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/uf0506, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

SCB strävar hela tiden efter att öka Utbildningsregistrets kvalitet, t.ex. genom att nya källor kan användas. Detta gör att försiktighet måste iakttas vid studier av tidsserier. Nedan följer de viktigaste förändringarna sedan 1990 och som framför allt minskar bortfallet i Utbildningsregistret då man får in uppgifter från utländska utbildningar.

Till årgång 2000 genomgick Utbildningsregistret större kvalitetshöjande förändringar i form av en ny utbildningsnomenklatur (SUN 2000) och dessutom tillkom ett antal nya uppgiftskällor (se vidare under *Version 2000* nedan), vilket leder till ett tidsseriebrott och gör att jämförelser med tidigare årgångar av registret måste göras med stor försiktighet.

Till version 2011 av Utbildningsregistret upptäcktes ett bearbetningsfel i källa Komvux som påverkade redovisningen av gymnasiala utbildningsnivåer, inriktningar och utbildningsgrupper.

Viktiga förändringar sedan 1990:

Version 1990:

- Utbildningsdata från Folk- och bostadsräkningen (FoB) 1990 används vid framställning av Utbildningsregistret fr.o.m. årgång 1990 och har förbättrat registrets kvalitet avsevärt. **Vi vill uppmana till försiktighet vid jämförelser mellan årgångarna 1985-1989 av registret och årgångar från 1990 och framåt**, då de senare innehåller uppgifter om utbildning från FoB 90.

Utbildningsuppgiften via FoB 90 har medfört att vi fått in en uppdaterad uppgift om personens högsta utbildning och minskat andelen uppgift saknas i registret, särskilt för gruppen utrikes födda som invandrat mellan 1970 och 1990.

Version 1994:

- Våren 1995 genomfördes en enkät till drygt 100 000 personer födda utomlands vilka saknade uppgift i Utbildningsregistret. Årgångarna fr.o.m. 1994 har framställts med dessa uppgifter, vilket höjt registrets kvalitet ytterligare, d.v.s. minskat andelen uppgift saknas bland de utrikes födda.

Version 1999:

- Hösten 1999 genomfördes en enkät till drygt 60 000 utrikes födda personer vilka saknade uppgift i Utbildningsregistret. Årgångarna fr.o.m. 1999 har framställts med dessa uppgifter, vilket höjt registrets kvalitet ytterligare. Från och med 1999 är SCB:s enkät till utrikes födda, "Utbildning i annat land än Sverige", årlig och omfattar personer i åldern 20-59 år som under året blivit folkbokförda. Enkätsvaren har medfört att andelen uppgift saknas i gruppen utrikes födda har minskat.

Version 2000:

- Till årgång 2000 genomgick Utbildningsregistret större kvalitetshöjande förändringar vilket leder till ett tidsseriebrott och gör att jämförelser med tidigare årgångar av registret måste göras med stor försiktighet:

- 1) Svensk Utbildningsnomenklatur, SUN, anpassades genom nya SUN 2000 till den internationella nomenklaturen ISCED 97 (International Standard Classification of Education).

- 2) Ett antal nya uppgiftskällor till Utbildningsregistret tillkom.

De nya källorna är:

”Summerade högskolepoäng fr.o.m. 1993 från Högskoleregistret”

”Summerade KOMVUX-poäng fr.o.m. 1988”

”Utländska utbildningar som bedömts av Högskoleverket”

”Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal”

”Sökande till högskolan från Universitets- och Högskoleregistret”

”Grundmaterial från försök med samlade betygsdokument läsåret 98/99”

Detta gör att utbildningsnivån i riket enligt Utbildningsregistret har ökat kraftigt i version 2000.

Ökningarna, som vilket delvis är en effekt av de ovan beskrivna förändringarna, ligger främst på nivåerna "Treårig gymnasieutbildning" och "Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre".

Mer information om kvalitetshöjningen finns på SCB:s webbplats.

För en fördjupad studie av tidsseriebrottet med kvantitativa mått på förändringar hänvisas den intresserade läsaren till en särskild analys av Cecilia Wass, "Tidsseriebrott i Utbildningsregistret" som finns tillgänglig på SCB:s webbplats.

Version 2011:

- Till version 2011 av Utbildningsregistret så har det gjorts en reviderad beräkning av variabeln "YAndel" i källa Komvux. Variabeln "YAndel" används för att klassificera utbildningsinriktning (allmän eller yrkesinriktning) på Komvuxkurserna. Den reviderade beräkningen innebär att utbildningsnivån (den tredje positionen i utbildningsnivån enligt nomenklaturen SUN 2000) ändras för ca 105 000 personer i årets version av registret jämfört med tidigare års beräkningar. 27 800 personer går från utbildningsnivå "312", gymn. utb. kortare än två år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg, till "313", gymnasial utb. kortare än två år, yrkesinriktad, ej slutbetyg. 42 900 personer går från nivå "322", gymnasial utb. två år, teoretisk/studieförb. - ej slutbetyg, till "323", gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad - ej slutbetyg. 33 900 personer går från nivå "332", gymnasial utb. tre år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg, till nivå "333", gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad, ej slutbetyg.

Utbildningsinriktning (1-siffernivån) för högsta utbildning ändras för ca 125 000 personer. Den allmänna utbildningsinriktningen minskar med ca 103 000 personer (av totalt 537 000 med en allmän inriktning på gymnasial

nivå) medan inriktning "hälso- och sjukvård samt social omsorg" får ett nettotillskott på ca 71 000 personer (av totalt 502 000 med denna inriktning på gymnasial nivå), inriktning "naturvetenskap, matematik och data" får ett nettotillskott på 12 000 personer (av totalt 30 300 med denna inriktning på gymnasial nivå) och inriktning "samhällsvetenskap, juridik, handel, administration" får ett nettotillskott på drygt 9 000 personer (av totalt 567 000 med denna inriktning på gymnasial nivå).

De gymnasiala utbildningsgrupperna påverkas också av den reviderade beräkningen av "YAndel", 127 000 personer får en förändrad utbildningsgrupp. Utbildningsgruppen "samhällsvetenskaplig, social och humanistisk gymnasieutbildning" minskar med 103 000 personer (av totalt 446 000) och utbildningsgruppen "övrig gymnasial utbildning inom tjänsteområdet" minskar med 4 600 personer (av totalt 137 000). Utbildningsgruppen "omvårdnads- och omsorgsutbildning" på gymnasial nivå får ett nettotillskott på 65 000 personer (av totalt 310 000), utbildningsgruppen "yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom naturvetenskap/matematik/data" får ett nettotillskott på 12 000 personer (av totalt 30 300), utbildningsgruppen "yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom handel och administration" får ett nettotillskott på ca 9 400 personer (av totalt 429 000 personer) och utbildningsgruppen "gymnasial utbildning med inriktning mot barn och ungdom" får ett nettotillskott på 5 300 personer (av totalt 130 000 personer).

Den reviderade beräkningen av variabeln "YAndel" har införts i fem årgångar (2006-2010) bakåt av Utbildningsregistret.

Den reviderade beräkningen av variabeln "YAndel" har medfört att de yrkesinriktade gymnasiala utbildningsnivåerna, ej fullföljd, ökat i antal medan det skett motsvarande minskning bland de studieförberedande gymnasiala utbildningsnivåerna, ej fullföljd. För utbildningsinriktning har de med allmän inriktning minskat i antal medan det skett en motsvarande ökning av de gymnasiala yrkesinriktningarna.

Version 2017:

Till version 2017 begränsades enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" som skickas ut till utrikes födda (20-59 år) som invandrat under det senaste året och saknar uppgift om högsta utbildning i SCB:s Utbildningsregister. De utrikes födda (20-59 år) som invandrat under perioden oktober 2016 t.o.m. september 2017 som hade en utbildningsuppgift registrerad vid Arbetsförmedlingen t.o.m. 30 september 2017 har inte fått årets enkät. Denna förändring innebar att 35 tusen som ingick i enkätpopulationen inte fick årets enkät. De vanligaste födelseländerna bland dem som inte fick enkäten var Syrien, Irak, Eritrea och Afghanistan. I stället för 86 tusen utskickade enkäter reducerades antalet till 51 tusen. Jämfört med tidigare år innebär det att färre flyktinginvandrare fått enkäten och att en större andel i årets enkätpopulation utgörs av personer som invandrat p.g.a. arbete och studier och som har en högre utbildningsnivå än personer som invandrat av flyktningsskäl.

Den högsta utbildningen, enligt SUN 2000-nomenklaturen, som en person kan få i källa Arbetsförmedlingen är nivå 520, eftergymnasial utbildning 2 år, ospecificerad. Det innebär att de personer som har en eftergymnasial

utbildning 3 år eller längre också redovisas på denna nivå om inte den utbildningsuppgiften har kommit till UREG:s kännedom via en annan källa.

Till uppdateringen av UREG 2017 levererade Statistikcentralen i Finland uppgifter om avslutade utbildningar i Finland för personer folkbokförda i Sverige 2016-12-31. I UREG 2017 fick knappt 19 tusen denna källa vald för sin högsta utbildning varav omkring 7 tusen hade en FoB 90-källa i UREG 2016. Drygt 2 tusen av dem som fått källan vald som högsta utbildning i UREG 2017 hade förra året uppgift saknas om högsta utbildning. Knappt 2 800 har höjt sin utbildningsnivå från nivå 327, gymnasial utbildning 2 år, yrkesinriktad, till nivå 337, gymnasial utbildning 3 år, yrkesinriktad, enligt SUN 2000-nomenklaturen mellan UREG 2016 och 2017. Runt 2 tusen personer har höjt sin utbildningsnivå från förgymnasial nivå till treårig gymnasial nivå mellan UREG 2016 och 2017. Den nya källan påverkar utbildningsnivån i några kommuner framför allt Haparanda och Övertorneå där uppgift saknas minskar, den treåriga gymnasiala utbildningsnivån ökar med den motsvarande tvååriga minskar. Även utbildningsnivån för personer födda i Finland påverkas. Mellan UREG 2016 och 2017 minskar andelen uppgift saknas från 2,9% till 1,4% i åldersgruppen 25-64 år.

Version 2018:

Till version 2018 begränsades enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" som skickas ut till utrikes födda (20-59 år) som invandrat under det senaste året och saknar uppgift om högsta utbildning i SCB:s Utbildningsregister. De utrikes födda (20-59 år) som invandrat under perioden oktober 2017 t.o.m. september 2018 som hade en utbildningsuppgift, utbildningsnivå 100-410 enligt SUN 2000-nomenklaturen, registrerad vid Arbetsförmedlingen t.o.m. 30 september 2018 har inte fått årets enkät. Denna förändring innebar att 14 tusen inte fick årets enkät. De vanligaste födelseländerna bland dem som inte fick enkäten var Syrien, Eritrea, Irak och Afghanistan. I stället för 76 tusen utskickade enkäter reducerades antalet till 62 tusen.

De personer som har utbildningsnivå 520, eftergymnasial utbildning 2 år eller längre, i källa Arbetsförmedlingen har fått möjligheten att bli högutbildade, eftergymnasial utbildning 3 år eller längre, via enkäten "Utbildning i annat land än Sverige".

Enkätpopulationen utgörs därmed i större utsträckning än tidigare år av personer som invandrat p.g.a. arbete och studier och som har en högre utbildningsnivå än personer som invandrat av flyktingskäl.

Till uppdateringen av UREG 2018 har uppgifter från SCB:s register över Migrations- och asylstatistik (MOA) ingått. Det rör sig om personer som fått uppehållstillstånd för arbete och som registrerats med en SSYK2012-kod inom yrkesområde 2 (yrken med krav på fördjupad högskolekompetens). Dessa personer har redovisats på utbildningsnivå 530-557 enligt SUN 2000-nomenklaturen, eftergymnasial utbildning 3 år eller längre, och utbildningsinriktning beroende på yrke/utbildning. I UREG 2018 har 6 700 personer fått denna källa vald som högsta utbildning. Källan har blivit vald om personen inte har någon säker källa för högsta utbildning och endast en mycket liten andel av dessa återfinns i någon annan lägre prioriterad källa. Det handlar huvudsakligen om utrikes födda som kommer från ett icke EU-land som fått

denna källa vald som högsta utbildning. Mer än hälften av dem är födda i Indien, 3 800 personer. Sedan följer personer födda i USA och Kina. Om inte källan ingått i uppdateringen av UREG 2018 hade närmare 6 000 haft uppgift saknas. För personer födda i Indien i åldern 25-64 år medför källan att uppgift saknas minskar med 12 procentenheter, från 29 till 17 procent. Mellan 2017 och 2018 ökar andelen högutbildade indier i åldern 25-64 år med 11 procentenheter och den främsta förklaringen till det är källa MOA/SSYK.

Källan ger framför allt tillskott till utbildningsgrupperna "programmerar- och systemerarutbildning" med drygt 4 300 personer och "civilingenjörsutbildning okänd inriktning" med 1 000 personer. På totalen för respektive utbildningsgrupp motsvarar det ett tillskott på 8 respektive 5 procent.

Till uppdateringen av UREG 2018 levererade den isländska statistikbyrån uppgifter om avslutade utbildningar i Island för personer folkbokförda i Sverige 2016-12-31. I UREG 2018 fick knappt 1 200 denna källa vald för sin högsta utbildning. Närmare 200 av dem som fått källan vald som högsta utbildning i UREG 2018 hade förra året uppgift saknas om högsta utbildning. För personer födda i Island i åldern 25-64 år är källan en starkt bidragande orsak till att uppgift saknas minskar med 3 procentenheter, från 9 till 6 procent, mellan UREG 2017 och 2018. 650 personer har höjt sin utbildningsnivå mellan UREG 2017 och 2018 och den vanligaste höjningen är från nivå 330, gymnasial utbildning 3 år, ospecificerad, till nivå 337, gymnasial utbildning 3 år, yrkesinriktad, med 40 personer och 39 personer har höjt sin nivå från nivå 327, gymnasial utbildning 2 år, yrkesinriktad, till nivå 337, gymnasial utbildning 3 år, yrkesinriktad, enligt SUN 2000-nomenklaturen. Vanligaste källor i UREG 2017 för dem som i UREG 2018 fått den isländska centralbyrån vald som källa för högsta utbildning var: Utbildning i annat land än Sverige ("Invandrarenkäten") med 230 personer, inskrivna vid Arbetsförmedlingen med 180 personer och en FoB 90-källa med 170 personer.

Version 2019:

Till uppdateringen av UREG 2020-01-01 har det skett en revidering av inriktningskodningen i källa *forskarregistret* (860). Tidigare baserades SUN-kodningen på det nationella forskningsämnets olika klassifikationer över tid, vilket medfört att precisionen i SUN-kodningen för ett antal forskningsämnen inte blivit så bra som möjligt. Till uppdateringen av UREG 2020-01-01 baseras SUN-kodningen på forskningsämnet på den lägsta och mest detaljerade nivån. Totalt berörs 10 900 personer varav 2 000 personer har fått en reviderad inriktningskod på 1-siffernivå (SUN2020). Till följd av den reviderade inriktningskodningen i forskarregistret har omkring 5 000 personer bytt utbildningsgrupp jämfört med förra årets version av registret.

Ny utbildningsnomenklatur SUN 2020

Till version 2019 av UREG har den nya utbildningsnomenklaturen SUN 2020 implementerats. Klassificeringen av utbildningsnivå är oförändrad jämfört med SUN 2000. Endast vissa förtydliganden hur utbildningar ska nivåklassificeras har gjorts.

De förändringar som skett i den nya nomenklaturen rör inriktningskodningen och då framför allt på den finaste nivån (4-siffernivån) för att på ett bättre sätt

spegla de förändringar som skett i det svenska utbildningsystemet sedan SUN 2000. Några av de viktigaste förändringarna är

- Utökad redovisning inom studier i enskilda språk
- Uppdatering av specialistkompetenser för läkarutbildade inom inriktning 721 (Medicin)
- Anpassning av specialistsjuksköterskeutbildning inom inriktning 723 (Omvårdnad)

På 1-siffernivån (personer i åldern 16-74 år) av inriktningskoden är det små förändringar mellan SUN 2000 och SUN 2020. Den största förändringen sker inom tjänster (inriktning 8 i SUN 2000) som minskar med 5 200 personer. Dessa byter huvudsakligen inriktningskod till naturvetenskap, matematik och IKT (inriktning 4 i SUN 2020) och teknik och tillverkning (inriktning 5 i SUN 2020).

Totalt (personer i åldern 16-74 år) minskar inriktning 8 (Tjänster) med 1,2 procent. Inriktning 4 (Naturvetenskap, matematik och IKT) ökar med 1,3 procent och inriktning 5 (Teknik och tillverkning) ökar med 0,2 procent på grund av övergången från SUN 2000 till SUN 2020. Förändringar inom övriga inriktningar är försumbara.

På 2-siffernivån påverkas framför allt inriktningskoden 85 (Miljövård och miljöskydd) kraftigt och är inte jämförbar med motsvarande kod i SUN 2020. Även 86 (Säkerhetstjänster) och 42 (Biologi och miljövetenskap) påverkas och är inte jämförbara med motsvarande koder i SUN 2020.

Det är huvudsakligen de eftergymnasiala utbildningarna som berörs av den nya SUN-nomenklaturen. För mer information om den nya utbildningsnomenklaturen SUN 2020, se www.scb.se/sun.

Version 2021:

Ca 10 000 personer med en gymnasial utbildning inom *1 Pedagogik och lärarutbildning* har fått en reviderad inriktningskod och redovisas fr.o.m. 2021 inom *7 Hälso- och sjukvård samt social omsorg*. Det beror på en omkodning av ett antal kurskoder inom Komvux.

Det berör även utbildningsgruppen *13ZA Gymnasieutbildning inom pedagogik och lärarutbildning* (SUN2020grp_detalj) som minskar med ca 10 000 personer mellan 2020 och 2021 och utbildningsgruppen *73BA Gymnasieutbildning inom barn och ungdom* (SUN2020grp_detalj) som ökar med motsvarande antal.

Fr. o. m. redovisningsår 2022 kommer inte den gamla utbildningsnomenklaturen SUN2000 att uppdateras i Utbildningsregistret och då inte heller de gamla utbildningsgrupperna (SUN2000grp). Det innebär att den fasta Exceltabellen över utbildningsgrupper enligt SUN2000 inte heller kommer att uppdateras. Fr. o. m. 2021 publiceras en ny Exceltabell med utbildningsgrupper som bygger på den nya nomenklaturen SUN2020. Tabellen innehåller uppgifter för åren 2019-2021. För mer information om de nya utbildningsgrupperna (SUN2020grp_detalj), se www.scb.se/sun.

Version 2022:

Till uppdateringen av UREG 2022 har avklarade poäng i YH-utbildning tillkommit som källa. Uppgifterna är mer eller mindre heltäckande för YH-utbildningar som avslutats 2017 eller senare. För att komma med på infilen så måste personen ha 100 eller fler avklarade YH-poäng, d.v.s. läst minst 1 termin på heltid. Totalt var det 151 000 med 100 eller fler avklarade YH-poäng under den aktuella tidsperioden varav knappt 27 000 personer fick källan vald i UREG 2022. Samtliga redovisas på nivåkod 410, övrig eftergymnasial utbildning, kortare än 2 år. De allra flesta, 23 000 personer, hade tidigare en 3-årig gymnasial utbildning som högsta utbildning.

Version 2023:

År 2023 höjdes pensionsåldern till 66 år. Statistiken avseende 2023 redovisas både för åldersgruppen 25–64 år och för 25–65 år i fasta Exceltabeller. Skillnaden blir mycket liten mellan att redovisa utbildningsnivå för åldersgruppen 25–64 år och 25–65 år (se tabell nedan).

Jämförelse ålderavgränsningar 2023. Procent

Utbildningsnivå	25–64 år	25–65 år
Förgymnasial	9,8	9,9
Gymnasial	40,5	40,6
Eftergymnasial kortare än 3 år	16,1	16,1
Eftergymnasial 3 år eller längre	30,9	30,6
Uppgift saknas	2,8	2,8

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Gruppen utrikes födda saknar uppgift om utbildning i mycket högre utsträckning än inrikes födda, vilket kan påverka jämförbarheten mellan dessa grupper. Det görs jämförelser av befolkningens utbildningsnivå mellan länder inom OECD (bl.a. i publikationen Education at a Glance). Befolkningens utbildningsnivå klassificeras där enligt den internationella utbildningsklassifikationen ISCED (International Standard Classification of Education).

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Utbildningsregistret är den enda svenska registerkällan till statistik över befolkningens utbildningsnivå- och inriktning. Samanvändbarhet med annan registerstatistik är möjlig. Genom att utnyttja BAS (tidigare RAMS) ges möjlighet att få en uppfattning om utbildningsnivån bland förvärvsarbetande respektive bland ej förvärvsarbetande.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Skattingarna i samtliga tabeller är konsistenta.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är officiell.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Äldre registerversioner, 1985-1997, långtidsarkiveras hos Riksarkivet enligt beslut Riksarkivets bevarandebeslut RA-MS 2007:64.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas och ingen internationell rapportering sker.

F Historik

Utbildningsregistrets första version avsåg förhållandena per 1985-12-31. Därefter genomförs årliga uppdateringar. Före 1985 togs detaljerad och totalräknad statistik över utbildningsnivå fram i samband med folk- och bostadsräkningarna 1930 respektive 1970.

Större kvalitetshöjande förbättringar har genomförts 1990 och 2000 (se avsnitt 5.1)

Från och med version 2008 av Utbildningsregistret innehåller registret även uppgift om högsta utbildning för personer äldre än 74 år.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Tomas Westling , Sektionen för utbildningsstatistik Lotta Voss , Sektionen för individregister
E-post	Fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010 - 479 40 00